

הלכות שחיטה פרק ד

א. ישראל שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שֶׁמִּפְסִידִין אֶת הַשְּׁחִיטָה וְכִיּוֹצֵא בָהֶן מֵהִלְכוֹת שְׁחִיטָה שְׁבָאֲרָנוּ, וְשָׁחַט בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ אֲסוּר לֵאכֹל מִשְׁחִיטָתוֹ, לֹא הוּא וְלֹא אֲחֵרִים. וְהָרִי זֶה קְרוּבָה לְסִפֵּק נִבְלָה; וְהָאוֹכֵל מִמֶּנָּה, מִפֵּין אוֹתוֹ מַכַּת מִרְדּוֹת.

ב. וְאִפְלוּ שָׁחַט בִּפְנֵינוּ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים שְׁחִיטָה כְּשֶׁרָה, וְהָרִי שְׁחִיטָה זֶה שֶׁשָּׁחַט בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ נְכוּנָה וּגְמוּרָה אֲסוּר לֵאכֹל מִמֶּנָּה: הוּאִיל וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ דְּבָרִים הַמִּפְסִידִים, אִפְשָׁר שִׁיפְסִיד הַשְּׁחִיטָה וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ, כְּגוֹן שִׁישָׁהּ אוֹ יֶדְרֵס אוֹ יִשְׁחַט בְּסִפֵּין פְּגוּמָה וְכִיּוֹצֵא בָּאֵלוּ, בְּלֹא כּוֹנֵתוֹ.

ג. יִשְׂרָאֵל שִׁיּוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה הָרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ לְכַתְּחֻלָּה, עַד שִׁישָׁחַט בִּפְנֵי חָכָם פְּעָמִים רַבּוֹת עַד שִׁיְהִיָּה רְגִיל וְזָרִיז; וְאִם שָׁחַט תַּחֲלָה בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ד. הַיּוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, וְשָׁחַט בִּפְנֵי חָכָם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה רְגִיל הוּא הַנִּקְרָא מִמָּחָה; וְכָל הַמִּמְחִין שׁוֹחֲטִין לְכַתְּחֻלָּה בֵּינָן לְבֵין עֲצָמָן. וְאִפְלוּ נָשִׁים וְעֲבָדִים אִם הֵיוּ מִמְּחִין, הָרִי אֵלּוּ שׁוֹחֲטִין לְכַתְּחֻלָּה.

ה. חֵרֶשׁ שׁוֹטֵה וְקֶטֶן וְשָׂפוֹר שֶׁנִּתְּבַלְבַּל דַּעְתּוֹ שֶׁשָּׁחַטוֹ, שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת, שָׁמָּה יִקְלָקְלוּ בַּשְּׁחִיטָתוֹ; לְפִיכָךְ אִם שָׁחַטוֹ בִּפְנֵי הַיּוֹדֵעַ, וְרָאָה אוֹתָן שֶׁשָּׁחַטוֹ כַּהֲגֵן שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ו. מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֲצִלָּנוּ, שֶׁשָּׁחַט בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ: אִם נִמְצָא יוֹדֵעַ עֵיקָרֵי הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. הָרִי שֶׁרָאִינוּ יִשְׂרָאֵלִי מִרְחוֹק שֶׁשָּׁחַט וְהִלֵּךְ לוֹ, וְלֹא יָדַעְנוּ אִם יוֹדֵעַ אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ הָרִי זֶה מִתֵּרֵת; וְכֵן הָאוֹמֵר לְשָׁלוּחוֹ, צֵא וּשְׁחַט לִי, וּמִצָּא הַבְּהֵמָה שְׁחוּטָה, וְאֵין יוֹדֵעַ אִם שָׁלוּחוֹ שְׁחֻטָּה אוֹ אֲחֵר הָרִי זֶה מִתֵּרֵת: שָׂרֵב הַמִּצְוִיִּין אֲצֵל שְׁחִיטָה, מִמְּחִין הֵן.

ז. אֶבֶד לוֹ גְּדִי אוֹ תְּרִנְגוֹל, וּמִצָּאוֹ שְׁחוּט בְּבֵית מִתָּר, שָׂרֵב הַמִּצְוִיִּין אֲצֵל שְׁחִיטָה מִמְּחִין הֵן; מִצָּאוֹ בְּשׁוּק אֲסוּר, שָׁמָּה נִתְּנַבֵּל וּלְפִיכָךְ הַשֵּׁלֶךְ. וְכֵן אִם מִצָּאוֹ בְּאֶשְׁפָּה שְׂבִיבִית, אֲסוּר.

ח. מִמָּחָה שֶׁנִּשְׁתַּתַּק, וְהָרִי הוּא מִבֵּין וְשׁוֹמֵעַ, וְדַעְתּוֹ נְכוּנָה הָרִי זֶה שׁוֹחֲט, לְכַתְּחֻלָּה; וְכֵן מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, הָרִי זֶה שׁוֹחֲט. הַסּוּמָה לֹא יִשְׁחַט לְכַתְּחֻלָּה, אֲלֹא אִם כֵּן אֲחֵרִים רוֹאִין אוֹתוֹ; וְאִם שָׁחַט, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ט. נִכְרִי שֶׁשָּׁחַט אֶף עַל פִּי שֶׁשָּׁחַט בִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּסִפֵּין יָפָה, וְאִפְלוּ הָיָה קֶטֶן שְׁחִיטָתוֹ נִבְלָה; וְלוֹקָה עַל אֲכִילָתָהּ, מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמָר "וְקָרָא לָּהּ, וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחֹהּ" (שְׁמוֹת ל"ד, טו): מֵאַחֵר שֶׁהִזְהִיר שָׁמָּה יֹאכֵל מִזִּבְחֹהּ, אֵתָּה לִמַּד שֶׁזִּבְחוֹ אֲסוּר; וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה. וְגֵדֵר גָּדוֹל גָּדְרוֹ בְּדָבָר זֶה שֶׁאִפְלוּ גּוֹי שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שְׁחִיטָתוֹ נִבְלָה.

י. הַתַּחֲחִיל הַגּוֹי לְשָׁחַט מֵעוֹט הַסִּימָנִין, וְגָמַר יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁהַתַּחֲחִיל יִשְׂרָאֵל, וְגָמַר הַגּוֹי פְּסוּלָה: יִשְׁנֶה לְשְׁחִיטָה מִתַּחֲחֻלָּה וְעַד סוּף. אֲבָל אִם שָׁחַט הַגּוֹי דָּבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה אוֹתָהּ נִבְלָה, כְּגוֹן שֶׁשָּׁחַט חֲצִי הַגְּרָגֶרֶת בְּלֶבֶד, וְגָמַר יִשְׂרָאֵל הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה.

יא. יִשְׂרָאֵל מִשְׁמַד לַעֲבָרָה מִן הָעֲבָרוֹת, שֶׁהָיָה מִמָּחָה הָרִי זֶה

שוחט לכתחלה; וצריך ישראל כשר לבדק את הספין, ואחר כך יתננה למשמד זה לשחט בה מפני שחזקתו שאינו טורח לבדק. ואם היה משמד לעבודה זרה, או מחלל שבת בפרהסיא, או מין, והוא הכופר בתורה ובמשה רבנו כמו שבארנו בהלכות תשובה הרי הוא כגוי, ושחיטתו נבלה.

יב. מי שהוא פסול לעדות בעברה מן העברות שלתורה הרי זה שוחט בינו לבין עצמו, אם היה ממחה: שאינו מניח דבר מתר ואוכל דבר אסור שזו חזקה היא על כל ישראל, ואפלו הרשעים מהן.

יג. אלו הצדוקיין והביתוסין ותלמידיהן, וכל הטועים אחריהן שאינם מאמינים בתורה שבעל פה שחיטתן אסורה. ואם שחטו בפנינו, הרי זו מתרת: שאין אסור שחיטתן אלא שמא יקלקלו, והן אינן מאמינים בתורת השחיטה; לפיכך אינן נאמנים לומר, לא קלקלנו.

יד. כשהיו ישראל במדבר, לא נצטוו בשחיטת החלין, אלא היו נותרין או שוחטין ואוכלין, כשאר הגויים. ונצטוו במדבר שכל הרוצה לשחט, לא ישחט אלא שלמים, שנאמר "איש איש, מבית ישראל, אשר ישחט שור . . . ואל-פתח אהל מועד . . . למען אשר יביאו . . . וזבחו זבחי שלמים, לה' . . ." (ויקרא יז, ג-ה); אבל הרוצה לנחר ולאכל במדבר, היה נותר ואוכל. ומצוה זו אינה נוהגת לדורות, אלא במדבר בלבד בעת התר הנחירה.

טו. ונצטוו שם, ששפיכנסו לארץ, תאסר עליהם הנחירה, ולא יאכלו חלין אלא בשחיטה; וישחטו בכל מקום לעולם חוץ לעזרה, שנאמר "כי-ירחיב ה' אלהיך את-גבולך . . . וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' לך . . ." (דברים יב, כ-כא). וזו היא המצוה הנוהגת לדורות, לשחט ואחר כך יאכל.